

پاکستان

و طرح سکونتگاه خداوند

برگردان: رضا لیاقت ورز

به مرحله‌ای اجرا درآمد. این طرح توسط شرکت عمران حیدرآباد و در زمین‌هایی مربوط به طرح مسکن "گلشن شهباز" که بدون استفاده باقی مانده بود، عملیاتی شد.

یکی از عوامل مهم در طرح "سکونت گاه خداوند"، خاصیت ترغیب کنندگی آن بود و مردم را تشویق به ساخت سریع تر مسکن برای خود می‌کرد. این طرح به نوعی فقرا و کم درآمدها را برای ساخت مسکن توانمند می‌کرد؛ به طوری که این خانه‌ها می‌بايست از استانداردهای مناسبی برای زندگی برخوردار می‌بودند و به نوعی انسان‌هایی که برای سالیان دراز در حاشیه بودند، وارد جامعه‌ی شهری می‌شدند. نزدیک ۶۰ قطعه زمین، مربوط به طرح "گلشن شهباز" که بدون استفاده مانده بودن برای سکونت افراد کم درآمد اختصاص پیدا کرد و طرح "سکونت گاه خداوند" شکل گرفت. شرکت عمران حیدرآباد با این اعتقاد که ابتدا باید جا برای سامان‌دهی مسکن کم درآمدها فراهم شود، به شناسایی این افراد روی آورد.

شهروندان شهرهای کشور پاکستان، حاشیه نشینی و سکونتگاه‌های غیررسمی را علاوه بر داشتن خانه‌های غیر ایمن نیز تجربه می‌کنند؛ اما در سال‌های اخیر طرح "سکونت گاه خداوند"، حدود ۳ هزار خانواده‌ی کم درآمد ساکن در حاشیه‌ی شهرهای پاکستان را در ۸ سال اسکان داد.

سکونتگاه‌های غیررسمی به زبان محلی در پاکستان "کاچی آباد" خوانده می‌شوند و حتی اداره‌ای به نام "اداره‌ی مرکزی کاچی آباد" به سامان‌دهی این محلات می‌پردازد.

معدل سکونت گاه‌های غیررسمی در پاکستان بسیار و خیلی است. به طور مثال، ۶ میلیون نفر از ساکنان شهر ۱۲ میلیونی کراچی در کاچی آبادها زندگی می‌کنند. زمان شکل گیری سکونت گاه‌های غیررسمی در پاکستان به سال ۱۹۴۷ یعنی زمانی که پاکستان از هند جدا شد، بر می‌گردد. در آن زمان موج مهاجرت به شهرهای بزرگ شکل گرفت و باعث به وجود آمدن کاچی آبادها در پاکستان شد. برآوردها نشان می‌دهد که نرخ رشد سالانه‌ی کاچی آبادها ۹ درصد است.

طرح "سکونت گاه خداوند" که یکی از طرح‌های برگزیده‌ی یونسکو هست، تجربه‌ی جدیدی در رابطه با تأمین مسکن برای کم درآمدهای پاکستانی ایجاد می‌کند. این طرح، ابتکاری دولتی، برای استفاده از منابع رسمی و غیر رسمی ساخت مسکن به شمار می‌رود تا نیازهای مسکن ساکنان کاچی آباد را برطرف کند. طرح "سکونتگاه خداوند" برای نخستین بار در حیدرآباد، شهری در ۱۶۵ کیلومتری کراچی،

منبع:

www.citymayors.com

که قبل از سکونت افراد توسط شرکت عمران حیدرآباد برنامه ریزی شده بود. در واقع روند ساخت و ساز در این محل به ترتیب شامل مردم-زمین -مسکن و در نهایت تجهیز زیرساختها بود. بعد از اسکان مردم، ساخت مسکن به سازمان‌های غیردولتی واگذار، و به تدریج با سرمایه‌گذاری، زیرساختها هم تجهیز شد. بعد از گذشت ۸ سال از اجرای این طرح در حیدرآباد، ۲ هزار و ۸۰۰ قطعه‌زمین برای اسکان ۱۸ هزار نفر واگذار شد. به هر حال پدیده‌ی کاچی آبادها در پاکستان روبه‌افزایش است و این نوع طرح‌ها در حد تسکین دهنده‌ی موقت باقی می‌ماند که نمی‌تواند پاسخ‌گوی خیل عظیم حاشیه نشینان پاکستانی باشد؛ اما "سکونتگاه خداوند" طرحی است تا به نیازهای مسکن کم درآمدها با شیوه‌ای ابتکاری پاسخ دهد؛ هرچند افراد مشمول این طرح اندک باشند.

کم درآمدها در ابتدا دو هفته در یک سرپناه موقت به سر می‌بردند؛ سپس این سکونت گاههای موقت همگام با گسترش و رونق خانواده به ساختاری واقعی و با ثبات تبدیل می‌شد. قیمت هر قطعه‌زمین که توسط شرکت عمران حیدرآباد در اختیار کم درآمدها گذاشته می‌شد، ۳۰ دلار، و سیاست اصلی طرح، ساخت زیرساختها بعد از سکونت کم درآمدها بود. این رویکرد با خط مشی دولت متفاوت بود، چرا که دولت قبل از سکونت افراد، تمام زیرساخت‌های یک شهر را فراهم می‌کند؛ اما این طرح با ساختاری ویژه پیش رفت و مسئولان طرح معتقد بودند، تجارب شان نشان می‌دهند در این موارد، خدمات باید هم زمان با تشکیل سکونت گاهها شکل گیرد.

یکی از ضروری ترین مسائل در موفقیت این طرح، ساماندهی جمعیت در بلوک‌های طبقه‌بندی شده بود

توكیو شهری مقاوم

برگردان: محبوبه خوانساری

کشور ژاپن به دلیل قرارگرفتن بر روی خط زلزله، برنامه‌های خاصی را سالیان قبل برای مقاوم سازی و نوسازی بافت‌های قدیمی خود در پیش گرفت. آخرین این برنامه‌ها به ۶۰ سال پیش یعنی بعد از جنگ جهانی دوم بر می‌گردد؛ به طور مثال شهر توکیو پایتخت ژاپن با برنامه ریزی و سرمایه‌گذاری وسیع دولتی به نوسازی و مقاوم سازی بافت‌های فرسوده و غیراستاندار خود پرداخت.

ساختمان‌های امروز توکیو که دارای مقاومت بسیار زیادی هم هستند، نتیجه‌ی موج مقاوم سازی و نوسازی ۶۰ سال پیش است. البته پیش از این نوسازی، زمین لرزه‌ای بسیار بزرگ این شهر را در سال ۱۹۲۳ لرزاند و خرابی‌های بسیاری به بار آورد و از آن پس نخستین موج نوسازی بناهای این شهر شکل گرفت.

این شهر در حال حاضر به هیچ عنوان با معضلی به نام بافت‌های فرسوده روبه رو نیست و زلزله‌های

